

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1532/2537

กรมสรรพากร โจทก์ บริษัท วารี ทิพย์ จำกัด จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1250, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9, ป.พ.พ. มาตรา 1259

ย่อ / หลักกฎหมาย

บริษัทจำเลยได้จดทะเบียนเลิกบริษัท ผู้ชำระบัญชีย่อมมีอำนาจชำระสะสางการทำงานของบริษัทให้เสร็จไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1250,1259(3) กรรมการหรือผู้จัดการของจำเลยหาที่มีอำนาจอีกต่อไปไม่ การที่เจ้าพนักงานประเมินของกรมสรรพากรมีหมายเรียกและแจ้งการประเมินภาษีของบริษัทไปยังกรรมการและผู้จัดการของจำเลยจึงเป็นการไม่ชอบ กรณีไม่อาจถือว่าจำเลยได้รับแจ้งการประเมินภาษีอากรจำนวนดังกล่าวแล้ว จำเลยจึงยังไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากรได้ จึงถือว่าหนี้ภาษีอากรดังกล่าวเป็นหนี้ที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9(3) เพราะอาจจะถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิกถอนโดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจนำหนี้มาฟ้องให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลาย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นหนี้ค่าภาษีอากรแก่โจทก์ เป็นเงินทั้งสิ้น 584,260.18 บาท เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์ได้มีหนังสือแจ้งการประเมินภาษีอากรจำนวนดังกล่าวให้จำเลยทราบแล้วแต่จำเลยมิได้ชำระ ทั้งมิได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หนี้ภาษีอากรดังกล่าวจึงเป็นหนี้ภาษีอากรค้าง เจ้าหน้าที่ของโจทก์ได้มีหนังสือทวงถามให้จำเลยชำระรวม 2 ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันแล้วแต่จำเลยเพิกเฉยขอให้มีความพิทักษ์ทรัพย์ จำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลาย จำเลยให้การว่า จำเลยได้จดทะเบียนเลิกบริษัทแล้ว ยังอยู่ในระหว่างชำระบัญชี จำเลยไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว คดีของโจทก์ขาดอายุความเพราะโจทก์นำมาฟ้องเมื่อเกิน 10 ปีแล้ว ทั้งหนังสือแจ้งการประเมินโจทก์ก็ส่งมาไม่ชอบ เพราะเมื่อจำเลยจดทะเบียนเลิกบริษัทแล้วต้องส่งไปยังผู้ชำระบัญชี แต่โจทก์กลับส่งไปให้กรรมการของจำเลย ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ได้จดทะเบียนเลิกบริษัทเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2520 โดยมีนายประยูร สุขสวย เป็นผู้ชำระบัญชีเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2520 เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์ได้มีหมายเรียกไปถึงผู้จัดการของจำเลยเพื่อมาให้อภัยคำชี้แจงเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีของจำเลย ตามหมายเรียกเอกสารหมาย จ.1 และได้ทำการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายของจำเลยในรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2517-2518 รวมเป็นค่าภาษีอากรที่จำเลยค้างชำระแก่โจทก์เป็นเงิน 584,260.18 บาทเจ้าพนักงานประเมินของโจทก์ได้มีหนังสือแจ้งการประเมินภาษีอากรบุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย และภาษีเงินได้นิติบุคคลไปให้กรรมการและผู้จัดการของจำเลยทราบ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2523 ตามเอกสารหมาย จ.9 และ จ.11 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าโจทก์ออกหมายเรียกและแจ้งการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย กับภาษีเงินได้นิติบุคคลไปยังกรรมการหรือผู้จัดการของ

จำเลยชอบหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยได้จดทะเบียนเลิกบริษัทตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2520 โดยมีนายประยูรเป็นผู้ชำระบัญชี ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1249 บัญญัติว่า "ห้างหุ้นส่วนกิติ บริษัทกิติ แม้จะได้เลิกกันแล้วก็ให้พึงถือว่ายังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็น เพื่อการชำระบัญชี" มาตรา 1250 บัญญัติว่า "หน้าที่ของผู้ชำระบัญชี คือ ชำระสะสางการทำงานของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้เสร็จไป กับจัดการใช้หนี้เงินและแจกจ่ายหนี้สินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น" และมาตรา 1259 ยังบัญญัติว่า "ผู้ชำระบัญชีทั้งหลายย่อมมีอำนาจดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ (1)...(2) ดำเนินกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามแต่จำเป็น เพื่อการชำระสะสางกิจการให้เสร็จไปด้วยดี (3)...ดังนั้นเมื่อจำเลยได้จดทะเบียนเลิกบริษัทแล้ว ผู้ชำระบัญชีย่อมมีอำนาจดำเนินการของจำเลยตามกฎหมายดังกล่าว กรรมการหรือผู้จัดการของจำเลยหา มีอำนาจดำเนินการของจำเลยอีกต่อไปไม่ การที่เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์มีหมายเรียกถึงผู้จัดการของจำเลยเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2520 ภายหลังที่จำเลยได้จดทะเบียนเลิกบริษัทแล้วเพื่อให้ไปให้ถ้อยคำและชี้แจงเกี่ยวกับภาษีรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2517-2518 โดยมีได้มีหมายเรียกไปถึงผู้ชำระบัญชีซึ่งมีอำนาจหน้าที่จึงไม่ชอบและแม้ผู้จัดการของจำเลยได้มอบอำนาจให้ผู้ชำระบัญชีไปให้ถ้อยคำชี้แจงต่อเจ้าพนักงานของโจทก์ตามหนังสือมอบอำนาจ เอกสารหมายเลข 3 ก็เป็นการมอบอำนาจที่ผู้มอบอำนาจไม่มีอำนาจจะกระทำได้มาแต่ต้น จึงไม่มีผลแต่อย่างใด และไม่อาจถือได้ว่าผู้ชำระบัญชีได้ทราบโดยชอบแล้ว ทั้งการที่เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์ได้มีหนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายกับภาษีเงินได้ นิติบุคคลไปยังกรรมการและผู้จัดการของจำเลยซึ่งไม่มีอำนาจแล้วก็เป็นการแจ้งการประเมินโดยไม่ชอบด้วยเช่นกัน ที่โจทก์ฎีกาว่าประมวลรัษฎากร มาตรา 7 บัญญัติว่า "บรรดารายการ รายงาน หรือเอกสารอื่น ซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องนำยื่นนั้นให้กรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้จัดการเป็นผู้ลงลายมือชื่อ" ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ยื่นรายการและชำระภาษีในนามจำเลยได้ต้องเป็นกรรมการหรือผู้จัดการเพราะประมวลรัษฎากรเป็นกฎหมายพิเศษมิได้บัญญัติให้ผู้ชำระบัญชีเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการแทนในกรณีที่จดทะเบียนเลิกบริษัทแล้วแต่อย่างใด การที่เจ้าพนักงานออกหมายเรียกและมีหนังสือแจ้งการประเมินภาษีอากรไปถึงกรรมการและผู้จัดการของจำเลยชอบแล้วนั้น เห็นว่าตามบทบัญญัติดังกล่าวที่ให้กรรมการหรือผู้จัดการเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้น ย่อมหมายถึงกรรมการหรือผู้จัดการที่ยังมีอำนาจดำเนินการแทนโดยชอบอยู่ มิได้หมายความว่าถึงกรรมการหรือผู้จัดการที่ไม่มีอำนาจแล้ว กรณีนี้ จำเลยจดทะเบียนเลิกบริษัทและแต่งตั้งผู้ชำระต่อไปคือผู้ชำระบัญชี ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังที่วินิจฉัยแล้วข้างต้นกรณีไม่อาจถือได้ว่าจำเลยได้รับแจ้งการประเมินภาษีอากรจำนวนดังกล่าวแล้ว จำเลยยังไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากรได้ จึงถือไม่ได้ว่าหนังสือภาษีดังกล่าวเป็นหนังสือที่กำหนดจำนวนได้แน่นอน ตามมาตรา 9(3) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2493 เพราะอาจถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิกถอนโดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ โจทก์จึงไม่อาจนำหนังสือจำนวนดังกล่าวมาฟ้องให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลาย ศาลอุทธรณ์พิพากษาชอบแล้วฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน

องค์คณะ

กู่เกียรติ สุนทรบุระ · สวิน อักษรายุธ · เสมอ อินทรศักดิ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1532/2537>